

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України
«Про схвалення Водневої стратегії України на період до 2050 року
та затвердження операційного плану заходів з її реалізації»

1. Мета

Метою проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Водневої стратегії України на період до 2050 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації» (далі – проєкт розпорядження) є визначення основних засад, послідовності дій, шляхів, способів, пріоритетів та необхідних ресурсів для формування та розвитку водневої галузі в Україні.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проєкт розпорядження розроблено на виконання підпункту 10 пункту 1 Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 липня 2021 року «Про заходи з нейтралізації загроз в енергетичній сфері», введеного в дію Указом Президента України від 28 серпня 2021 року № 452/2021.

Сьогодні розвиток водневої енергетики та «зелений» водень розглядаються як важливі елементи декарбонізації європейської енергетики та промисловості в рамках Європейського зеленого курсу. В умовах збройної агресії Російської Федерації (далі — країна-агресор) проти України, воднева енергетика має значні перспективи заміщення традиційних джерел енергії, що переважно імпортувались з країни-агресора.

Найближчими роками експортна продукція України оподатковуватиметься прикордонним вуглецевим податком. Декарбонізація виробничих процесів, пов'язаних із воднем, створює можливості для підтримки конкурентоспроможності європейського експорту, а також для модернізації вітчизняної промисловості, орієнтованої на майбутнє.

Адаптація частини газотранспортної мережі та сховищ для зберігання водню допоможе Україні зберегти своє значення для енергетичної безпеки в регіоні.

Післявоєнна економіка України має завдання швидкого здобуття енергонезалежності та створення нових промислових кластерів економічної відбудови. Також, «зелений» водень – потенційна експортна сировина та інструмент надходження валютного виторгу до фінансової системи України.

Проблемою, яка потребує розв'язання, є відсутність в Україні деталізованих програмних документів, що передбачають становлення та розвиток водневої енергетики в Україні.

Метою проєкту розпорядження є формування основних засад розвитку водневої галузі в Україні до 2050 року, визначення основних етапів та стратегічних цілей, шляхів і способів їх досягнення.

3. Основні положення проєкту акта

Проєкт розпорядження передбачає комплексні рішення з формування основних засад розвитку водневої галузі в Україні до 2050 року, визначення основних етапів та стратегічних цілей, шляхів і способів їх досягнення, що ґрунтуються на наявних ресурсних можливостях, технологіях та можливих обсягах виробництва водню, його внутрішнього споживання та експорту до Європейського Союзу, а також транспортування та зберігання водню. Проєкт розпорядження враховує поточний науково-технічний потенціал України, а також кращі світові практики у сфері становлення та розвитку водневих технологій.

Водень очікувано вплине на чотири основні сфери економіки: транспорт, промисловість, енергетика, комунальні послуги. Завдання розвитку водневої енергетики охоплюють промислове виробництво водню, його зберігання, транспортування, постачання та зберігання електроенергії, а також забезпечення екологічно чистої енергії для будівель, опалення й охолодження.

Проєкт розпорядження, серед іншого, визначає перспективи вітчизняної водневої економіки, можливості її подальшої інтеграції з країнами Європейського Союзу, а також визначає структуру основних етапів розвитку водневої енергетики в Україні, окреслює шляхи та деталізує кроки, необхідні для розвитку водневої галузі в Україні.

Проєкт розпорядження створює можливості для залучення іноземних інвестицій у майбутні водневі регіональні кластери та оновлення відповідної виробничо-транспортної інфраструктури.

Важливим кроком розвитку сфери має стати впровадження національних водневих стандартів та гарантій походження, розроблених відповідно до стандартів Європейського Союзу та вимог приєднання до європейської водневої інфраструктури.

Окрім перспективного відновлюваного потенціалу для виробництва водню можуть і мають бути використані величезні атомні потужності України та гідрогенерація. Водень дає змогу замінити імпорт природного газу та зміцнити позицію України щодо декарбонізації, що сприятиме модернізації України та поглиблюватиме інтеграцію з Європейським Союзом.

4. Правові аспекти

Нормативно-правовими актами, що діють у відповідній сфері правового регулювання є:

Конституція України;

Закон України «Про альтернативні види палива»;

Закон України «Про альтернативні джерела енергії»;

Енергетична стратегія України на період до 2050 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2023 року № 373-р;

Стратегія енергетичної безпеки, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2021 року № 907-р;

інші нормативно-правові акти.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту розпорядження не потребує додаткових витрат із державного чи місцевого бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Для забезпечення громадського обговорення проєкт розпорядження оприлюднено на офіційному вебсайті Міненерго: <https://mev.gov.ua/>.

Проєкт розпорядження не становить негативного впливу на функціонування місцевого самоврядування, на дотримання прав та інтересів територіальних громад, на реалізацію програм місцевого та регіонального розвитку, на забезпечення прав осіб з інвалідністю, на стан соціально-трудової сфери, на функціонування і застосування української мови як державної.

Проєкт розпорядження припускає стрімкий розвиток сфери наукової та науково-технічної діяльності сектора відновлювальних джерел енергії та альтернативних видів палива, що безпосередньо та опосередковано сприятиме піднесенню національної економіки загалом, розвитку її різних галузей та позитивним перспективам в енергетичній, освітній та соціальній сферах.

7. Оцінка відповідності

Проєкт розпорядження не містить норм, які:
стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції;
стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;
впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
містять ризики вчинення корупційних правопорушень;
створюють підстави для дискримінації.

8. Прогноз результатів

Прийняття проєкту розпорядження дозволить виконати підпункт 10 пункту 1 Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 липня 2021 року «Про заходи з нейтралізації загроз в енергетичній сфері», введеного в дію Указом Президента України від 28 серпня 2021 року № 452/2021.

Реалізація проєкту розпорядження прискорить процес набуття Україною енергонезалежності.

Реалізація проєкту розпорядження передбачає формування в Україні нових економічних кластерів, що сприятиме зростанню обсягу прямих іноземних інвестицій у регіони розташування таких кластерів та пришвидшить післявоєнне економічне відновлення України.

Реалізація проєкту розпорядження сприятиме зміцненню та розвитку української економіки та не становить загроз здоров'ю населення або його окремих груп; не містить ризиків для екології; не створює ризиків забруднення атмосферного повітря, водних та земельних ресурсів, зокрема забруднення утвореними відходами.

Зумовлений реалізацією проєкту розпорядження приплив іноземних інвестицій сприятиме післявоєнному відновленню та розвитку регіонів, що матиме позитивний вплив на спроможності територіальних громад, зокрема – ринок праці та рівень зайнятості населення, а також інші суспільні відносини.

Процес реалізації проєкту розпорядження не має негативних чинників для ринкового середовища і не створює перешкод для захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави.

Міністр енергетики України

Герман ГАЛУЩЕНКО

«___» _____ 2024 р.